

Yola çıkmadan önce kuralları öğrenin

İskoçya'nın açık alanlarının zevkini çıkarın. Açık hava hayat kalitenize ve sağlığınıza katkıda bulunmak, ve çevrenizden keyif almanızı sağlamak için mükemmeldir. Sorumlu davranmak şartıyla, herkesin eğlence, eğitim ve bir yerden bir yere gitme amacıyla çoğu alanlarda ve kara içi sularında bulunma hakkı vardır. Bu haklar ve sorumluluklar İskoç Açık Hava Erişim Kodu'nda (the Scottish Outdoor Access Code) açıklanmıştır.

Erişim haklarınızı bilin

Erişim hakları birçok aktiviteyi içerir, örneğin:

- Piknik yapma, fotoğrafçılık ve gezme gibi boş vakit uğraşları;
- Yürüyüş yapma, bisiklete binme, ata binme, kano ve doğada kamp kurma gibi aktif uğraşlar;
- Eğlence veya eğitim amaçlı olaylara katılım;
- Sadece bir yerden başka bir yere gitmek.

Bu erişim hakları herhangi motorlu (sakatlar için hariç) veya avcılık, atıcılık ve balık avlama aktivitelerini kapsamaz.

Erişim hakları, şehir parklarından dağlardaki ve ormanlardaki patika ağlarına, çiftliklerden ve tarla kenarlarından plajlarımıza, göl ve nehirlerimize kadar İskoçya'nın çoğu bölgelerinde geçerlidir. Bununla birlikte, erişim hakları her yerde uygulanamaz, örneğin binaların içinde veya etrafında, evlerde veya bahçelerinde, veya ekili alanların bir çoğunda.

Kodu bilin...

Giriş hakları, İskoç Açık Hava Erişim Kodu'nda (the Scottish Outdoor Access Code) ayrıntılı şekilde açıklandığı gibi, beraberinde belirli sorumluluklar getirir, fakat asıl yapılması gereken **sağduyulu davranmaktır**. Kendi **davranışlarınızdan sorumlu olmanız, diğer insanların ilgilerine saygı duymanız ve çevreyi korumanız gerekli – bütün bunlarla kastedilen nedir?**

Açık alanlarda iken şunları yapmanız gereklidir:

- **Kendi hareketlerinizden sorumlu olunuz** - Açık alanlar eğlenmek için mükemmel ortamlardır, fakat aynı zamanda iş alanları da olup, birçok doğal risk te taşırlar. Bunlardan haberdar olun ve emniyetli davranın, mantık çerçevesindeki tavsiyelere uyun ve diğer insanların açık alanlarda çalışır veya eğlenirken oluşan gereksinimlerine saygı duyun.
- **İnsanların özel hayatlarına ve huzuruna saygı duyun** - Özel hayat herkes için önemlidir. İnsanların telaşlanmalarına yol açmamak için, özellikle geceleri evlerden ve özel bahçelerden mümkün olduğunca uzak durun ve patikaları ve izleri kullanılmayı tercih edin.
- **Çiftçiler, arazi sahipleri ve diğer kişilerin emniyetli ve etkin çalışabilmelerine yardımcı olun** - Herhangi bir çalışma sahasından emniyetli uzaklıkta bulunun, ayrıca ağaç kesimi veya ekin ilaçlama gibi tehlikeli çalışma yapılan bölgelere de dikkat edin. Ayrıca şu şekilde de yardımcı olabilirsiniz:
  - kapıları bulduğunuz gibi bırakarak;
  - girişleri veya yolları tıkamayıp veya kısıtlamayıp;
  - hayvanların bulunduğu bir tarlaya girmeden önce olası başka bir yol arayarak;
  - hayvanlara yiyecek vermeyerek;
  - atış ve avcılık hakkında yerel bilgilere başvurarak;
  - çitlere veya duvarlara zarar vermeyerek; ve
  - ekili alanlara zarar vermemek için patikaları ve ayak izlerini takip edip, tarlanın kenarlarından geçerek veya ekili olmayan alanları kullanarak.
- **Çevreyi koruyun** – çevremiz herkesin yaşam kalitesine ve sağlığına büyük katkı sağlar. Şunlar çok önemlidir:
  - mantık çerçevesindeki tavsiye ve bilgileri takip edin;
  - çöplerinizi evinize götürün;
  - ziyaret ettiğiniz yerleri koruyun ve bulduğunuz gibi bırakın;
  - doğal yaşama veya tarihi yerlere dikkatsizlik yüzünden veya kasten zarar vermeyin.
- **Köpeğinizi uygun şekilde kontrol altında tutun** – Eğer köpeğinizle beraberseniz, çiftlik hayvanlarına zarar vermemesi ve diğer insanları telaşlandırmaması çok önemlidir. Buzağuların ve kuzuların olduğu tarlalara sokmayın, ve kısa tasma takın veya diğer hayvanların olduğu bir tarlada iseniz yakın kontrolünüzde tutun. **Eğer bir büyükbaş hayvan köpeğinize kızgın tepki gösterirse, köpeğinizi hemen serbest bırakın ve tarladan çıkabileceğiniz en güvenli yola yönelin.** Hem kendiniz hem de köpeğinizin kuluçka mevsimindeki kuşlara zarar vermemesine dikkat edin. Eğer diğer insanları rahatsız edecek bir yere yaparsa, köpeğiniz dışkısını toplayın.
- **Eğer iş sahibi iseniz veya bir grup veya aktivite organize ediyorsanız son derece dikkatli olun** – Sorumluluklarınız hakkında bütün Koda veya web sitemize başvurun.

Eğer bir çiftçi, arazi sahibi veya dış mekanları yöneten kişi iseniz, dış mekanları kullanan insanların ihtiyaçlarını da düşünmeniz gerekir. Şunları yapmalısınız:

- **Erişim haklarına saygı duyun** – Erişim hakları İskoçya'nın çoğu yerini kapsar, dolayısıyla sebepsizce insanların arazinize ve su alanlarına erişimlerine engel olmayın. Kapıları yalnızca hayvanların sağlığı ve güvenliği için gerekli ise kilitleyin ve patikalara ulaşım için geçit bırakmadan etrafına çit örmeyin. Patikalar ve izler erişim için ve arazi bakımı açısından iyi bir yöntemdir.
- **İnsanlardan çalıştığınız belirli bir alana girilmemesini isterken makul davranın** - İnsanlar nazik ve makul isteklere en iyi şekilde yanıt verirler, dolayısıyla güvenlik ölçülerini en asgari zamanda tutun, insanlara alternatif yollar önerin ve orijinal yolun neden kullanılmaması gerektiğini açıklayın. Güncellenmemiş bilgileri kaldırın.
- **Erişim ve arazi yönetiminin el ele çalışması için yerel yönetim ve diğer kuruluşlar ile birlikte çalışın** – İnsanlara gelmelerinden memnun olduğunuzu göstermeniz ve yerel yönetiminiz, ulusal park yetkilisi ve diğer kuruluşlarla birlikte çalışmanız, sizin toprağınıza erişimi idare etmenizi sağlayacak ve çevreyi korumaya yardımcı olacaktır.

Eğer erişim haklarına tabi olmayan yerlerden sorumlu iseniz, bir çiftlik alanı veya binalar ile çevrili arazi gibi, geçiş hakkına ve alışlagelmiş erişim yollarına saygı duyun ve yerel yönetim, ulusal park yönetimi veya diğer kuruluşlarla birlikte çalışarak erişimi idareye etmeye ve geliştirmeye yardımcı olun.

Erişim haklarınız ve sorumluluklarınız, ve de geçiş hakkı ve alışlagelmiş erişim yolları hakkında bilgi edinmek için İskoç Açık Hava Erişim Kodu'nu (the Scottish Outdoor Access Code) okuyun veya www.outdooraccess-scotland.com sitesini ziyaret edin. Eğer erişim sorunları ile karşı karşıya iseniz – yerel yönetiminiz veya ulusal park yönetimi ile irtibata geçin (yerel telefon rehberinize bakın). Eğer bütün Kod'un bir kopyasını isterseniz İskoç Doğal Mirası'nı (Scottish Natural Heritage) 01738 458545 numarasından arayın veya pubs@snh.gov.uk adresine e-mail gönderin.

Erişim Kodu logosunu taşıyan diğer onaylanmış rehberlere başvurabilirsiniz.